

Beste Bert van Veluw,

Uw boek 'Waar komt **het kwaad** vandaan?' leest gemakkelijk en het bevat veel boeiende gedachten. Ik heb de eerste twee hoofdstukken gelezen en wil graag daar nu een reactie op geven, om later een reactie te geven op de hoofdstukken 3 en 4.

Dat wil ik doen door van achteren naar voren deze hoofdstukken te bekijken.

Zo heb ik ook geleerd om de Bijbel te lezen.

Genesis 1 heb ik leren lezen vanuit Genesis 2, het O.T. heb ik leren lezen vanuit het N.T., en de gehele Bijbel heb ik leren lezen vanuit de laatste hoofdstukken van Openbaring.

Aan het einde van hoofdstuk 2 denkt u na over Gods almacht.

U concludeert dat God bij machte is zijn almacht in te perken.

Omwille van bepaalde redenen die voortkomen uit zijn goedheid, schort Hij de uitoefening van zijn almacht op.

Als we ervan uitgaan dat Satan en al zijn trawanten na de zesde scheppingsdag in opstand zijn gekomen, dan is op dat moment Gods leger gesplitst.

Gods heilige engelen volgen hun HEER, Satan met al de afvallige engelen doen dat niet.

Op dat moment boet God aan almacht in.

Pas als God Satan verslaat en weer helemaal onder controle krijgt, dan krijgt God zijn almacht terug.

God is zo almachtig dat Hij natuurlijk Satan met al zijn afvallige engelen direct na hun opstand voor eeuwig had kunnen binden. Misschien had God hen wel direct kunnen elimineren, maar als Hij aan zijn dienaren eeuwigheidswaarde had meegegeven, dan stuit dat wellicht op een probleem.

God heeft de bewegingsvrijheid van de afvallige engelen niet direct beperkt.

Zij hadden eerst nog toegang tot Gods troon. Zie Job.

Pas na Jezus overwinning is de Satan de toegang tot de hemel ontnomen.

Pas toen is Satan ook zo gebonden dat hij Gods bruid niet onbeperkt meer kon vervolgen.

Na de jongste dag zal Satan helemaal worden gebonden en worden afgevoerd naar de poel van vuur en zwavel. Dan zal aan Satan al zijn macht worden ontnomen.

Vanuit dat moment komt er een einde aan de inperking van Gods almacht.

Na de jongste dag is God opnieuw almachtig, omdat er geen tegenstander meer aanwezig is.

God wil het kwade niet, daarom heeft Hij de opstand van Satan niet gewild.

God is evenwel zo almachtig dat hij alle kwaad ten goed kan laten keren.

Daarom heeft Hij Satan niet direct gestopt.

Zijn scheppingsplan kan tegen een stootje.

God heeft voor de grondlegging van de wereld alle mogelijke scenario's op kernpunten doorgerekend. God weet dat ondanks het vuile spel van Satan alles goed zal komen.

Als we over, pakweg enkele miljarden jaren terugkijken, dan zullen we het goede resultaat zien.

God beperkt dus tijdelijk zijn almacht om gedurende die tijd aan Satan enige speelruimte te verlenen. Satan kan alleen maar kwaad doen. Al het kwade dat uit zijn hand komt, is gericht op de vernietiging van de schepping.

God kan alleen goed doen. Als God straft, als God het kwade beschikt, dan staat dat altijd in het teken van de herschepping. Uiteindelijk komt alles goed. De huidige aangetaste wereld zal moeten plaatsmaken voor de nieuwe wereld. Alle mensen zullen eerst moeten sterven voordat ze op de jongste dag zullen opstaan.

Alleen een kleine groep gelovigen zullen, tijdens de opname van de gemeente, Jezus tegemoet gaan in de lucht en in een enkel ogenblik volkomen worden veranderd.

Gods heilsgeschiedenis laat zich als volgt indelen:

Schepping	
	God is almachtig; Gods kinderen en alle engelen leven in vrede.
Opstand van Satan	
	Gods almacht is ingeperkt; Adam en Eva leven beschermd in het paradijs. Opstandige engelen vallen Gods schepping aan.
Zondeval	
	Gods almacht is ingeperkt; Adam en Eva zijn bezweken onder de verleiding van Satan en verliezen hun vrije wil. God komt met de moederbelofte en doet een appel op de zondige mens om hen terug te brengen op het goede spoor. Opstandige engelen heersen grotendeels over Gods schepping.
Jezus' verzoeking in de woestijn	
	Jezus toont dat het goede het kwade overwint en Hij bereidt zijn gemeente voor op de grote omwenteling.
Jezus' overwinning van Satan	
	Hangend aan het kruis geeft Hij zijn Geest terug in de handen van Zijn Vader en toont daarin aan dat Hij de overwinnaar is van de dood. In principe heeft Hij daardoor Satan verslagen. Satans macht wordt ingeperkt en de heilige Geest wordt krachtiger over de gemeente uitgestort. God verbreedt zijn kerkvergaderend werk.
Begin van de jongste dag	
	Het nieuwe Jeruzalem daalt neer uit de hemel en alle mensen staan op en krijgen een onsterfelijk lichaam. Satan wordt losgelaten om alle volkeren te verleiden.
De grote scheiding	
	Alle gelovigen krijgen toegang tot het nieuwe Jeruzalem, alle ongelovigen worden buitengesloten, in de vuurpoel. Satan wordt afgevoerd naar de poel van vuur en zwavel, waar hem al zijn macht wordt ontnomen. De inperking van Gods almacht wordt daarmee opgeheven.
Bestrafing en heling	
	Alle ongelovigen vallen in handen van God heilige engelen. Omdat alle ongelovigen ook hun oude identiteit hebben behouden, zal dit als een bad in heilig water brandend aanvoelen. Bestrafing en heling gaan samen totdat iedereen volkomen schoon is.
Einde van de jongste dag	
	God is almachtig; Al Gods kinderen leven in vrede voor eeuwig. Satan blijft voor eeuwig gebonden in de poel van vuur en zwavel. Gods heilige engelen houden Satan in bedwang en voltrekken daardoor de eeuwige straf. God regeert verder van eeuwigheid tot eeuwigheid.

Deze schematische voorstelling van de heilsgeschiedenis loopt uit op de late-alverzoening. De late-alverzoening heb ik verder onderbouwd en dat op de website www.paradijsthesen.nl geplaatst onder Reactie 16.

In deze schematische voorstelling laat ik zien dat God **tijdelijk** zijn almacht inperkt, maar dat Hij na de jongste dag weer alle macht naar zich toetrekt.

Gods overwinning zal zo overweldigend zijn dat alle knie zich voor Hem zal buigen en iedereen zal Hem loven.

Deze profetie staat tot driemaal toe in de Bijbel en deze zal zeker uitkomen.

Iedereen zal Hem van harte loven.

Al het kwade zal rijkelijk worden gecompenseerd, want God is immers rechtvaardig.

God behandelt iedereen zonder aanzien des persoons.

Dat zal pas blijken na het einde van de jongste dag, waar iedereen zal kunnen terugkijken op zijn eigen leven en op het leven van alle anderen.

Op veel punten stem ik van harte met u in.

Ook ik denk dat Gods almacht (blz. 78) niet alleen maar een eschatologische eigenschap is.

God was aan het begin almachtig en zal aan het einde opnieuw almachtig zijn.

Alleen tussentijds heeft Hij de touwen laten vieren en heeft aan Satan bewegingsvrijheid gegund.

Ik denk, dat als we het hebben over Gods almacht, een onderscheid moeten maken tussen de Vader en de Zoon.

Ik denk namelijk dat de Vader boven de tijd is blijven staan, en dat de Zoon bij de schepping in de tijd is gekomen. Door Hem en voor Hem is immers alles geschapen.

Later is de Zoon echt lichamelijk in de wereld gekomen en heeft onder ons gewoond.

De Zoon is als het ware in twee stappen naar de wereld toegekomen.

De Zoon is verweven met de schepping, de Vader staat er boven.

De Vader heeft het grote overzicht behouden.

Vader en Zoon zijn natuurlijk wel volledig met elkaar verwezen gebleven, één in Wezen.

Jezus heeft geleerd en in Getsemane zien we de Zoon als afhankelijke van de Vader, die desalniettemin eenswillend met de Vader wil blijven. Uw wil geschiede.

De Vader kent de eindtijd, Jezus niet.

De Vader weet meer dan de Zoon.

Ik denk dan ook dat de Vader almachtiger is dan de Zoon, en dat de Zoon pas aan de rechterhand van Vader mocht gaan zitten nadat Hij de Satan had overwonnen.

Alleen daarin zien we al dat de Vader het kwade heeft gebruikt om Zijn Zoon uit te dagen.

God de Vader laat zien dat Hij zo almachtig is dat Hij zelfs het kwaad, dat Zijn Zoon is aangedaan, ten goede heeft laten keren.

Dit feit geeft hoop op een goede toekomst.

Ook alle kwaad dat mensen wordt aangedaan, weet God ten goede te laten keren.

Elk mens heeft eeuwigheidswaarde.

God neemt overal genoeg tijd voor, na het einde van de jongste dag zal blijken dat alles goed is gekomen. Zelfs over het verleden zullen we dan geen traan meer te laten.

De hele wereldgeschiedenis zal transparant zijn en iedereen zal beamen dat God alles in goed banen heeft geleidt. Zo almachtig is God.

Dit lijkt mij een goed moment om - teruggaand naar - uw volgende onderwerp te kijken:

Is God dan niet volkomen goed?

We zagen dat de heilsgeschiedenis is in te delen in verschillende tijdperken waarin zowel de mens als Satan van positie wisselt.

Wanneer u dan ook schrijft “God verandert niet, maar de wereld verandert en de mensen veranderen steeds en daar past God zijn handelen op aan” (blz. 68), dan ben ik het daar helemaal mee eens.

We zien dat al gebeuren net na de zondeval.

God komt naar de mensen toe met allereerst de moederbelofte.

Daarna beginnen mensen vanaf de geboorte van Seth God aan te roepen.

Enoch wandelde met God.

Maar net voor de zondvloed bleek dat alleen het gezin van Noach nog rechtvaardig leefde.

Waarschijnlijk leefden er toen tientallen miljoenen mensen op aarde, waarvan dus slechts één gezin rechtvaardig was.

Ik denk dat God met die periode voor de zondvloed heeft willen laten zien dat zonder Zijn ingrijpen het echt niet lukt om goed te leven. Slechts één gezin heeft Hij staande gehouden om daarmee verder te kunnen gaan.

Tijdens de bouw van de ark ging er een appel naar iedereen uit, maar de mensen namen God niet serieus. Daarna voltrok God de grootste straf tot aan nu toe.

Miljoenen mensen en dieren kwamen om in het verwoestende water.

Wat een straf! Wat een ramp!

Dit “kwaad” kwam uit Gods hand. God bewerkte de zondvloed.

Hoe is dit kwaad te duiden?

Betekende dit de redding van Noach en zijn gezin, ten koste ging van miljoenen slachtoffers?

Ik denk het niet, want ook de slachtoffers worden gered.

God keert ook voor hen het kwade ten goede.

Want ook zij zullen op de jongste dag opstaan. Zie artikel 37 NGB.

Zij zullen dan geoordeeld worden naar wat zij tot dan toe in hun leven hebben misdaan.

Hun leven is door de zondvloed afgebroken.

Daardoor konden ze niet verder wegvallen in het kwade.

Weliswaar konden ze zich daarna ook niet mee bekeren, maar verder vallen in het kwaad was er ook niet meer bij.

Omdat God iedereen rechtvaardig zal straffen, betekent dit logischerwijs dat zij door hun vroegtijdige dood een nog zwaardere straf zijn ontlopen.

God is barmhartig. Als Hij ziet dat het met bepaalde mensen niets meer wordt, dan haalt Hij hen weg uit dit leven om erger te voorkomen.

Nu weten we dat God geduldig, barmhartig en liefdevol is.

God is volkomen goed, en dat blijft Hij ook na de jongste dag.

God geeft nu de mensen kans na kans, dat blijft Hij ook na de jongste dag doen.

Want God blijft altijd dezelfde. Hij is de Onveranderlijke.

Hij kan geen kwaad doen, omdat Hij dat niet wil en omdat dat niet past bij zijn Wezen.

Dus ook na de jongste dag krijgen alle slachtoffers van de zondvloed een herkansing.

Satan zal dan helemaal gebonden worden, en daardoor krijgt die herkansing een reële kans.

Gods plannen falen echt niet.

Daarom heeft Hij aan alle drie de aartsvaders de belofte gegeven “In u zullen alle volkeren gezegend worden!” God denkt niet altijd in individuen, God denkt vaak in volken. Hij gaat hele volken redden, omdat niemand gemist kan worden.

Zo wijzen de beloften aan de aartsvaders Abraham, Isaac en Jacob al op een late-alverzoening.

God heeft geen kwade kanten.

Als Hij straft, dan straft Hij in liefde.

Elke straf laat Hij meewerken ten goede, als dat niet in het hier-en-nu dan wel later.

Want op de jongste dag komt immers alles aan het licht en daarmee zal iedereen zijn voordeel doen.

Niet elke ziekte en niet elke ramp is een straf.
God beproeft zijn kinderen, terwijl Satan alles gebruikt om de schepping te slopen en om mensen van God af te trekken.
In de wereld wordt veel geleden. Ziekte, oorlog en geweld komen dagelijks voor.
Wat doet een goede God daaraan?
Ten eerste weten we dat ons leven hier slechts tijdelijk is, en dat het gezien het eeuwigheidsperspectief te vergelijken valt met barensweeën.
Het leven hier is kort, het langste en beste gedeelte moet nog komen.
Het leven hier is van invloed op het leven later.
Wie hier goed doet, ontvangt beloning.
Wie hier slecht doet, ontvangt een daarop afgestemde straf.
Wie hier onrechtvaardig lijdt, zal zeker worden gecompenseerd.
God schakelt de heiligen in bij het vellen van het oordeel.
Het oordeel zal niet alleen rechtvaardig, maar zeker ook logisch en begrijpelijk zijn.
Het oordeel zal door iedereen gedragen worden.
Uiteindelijk zal iedereen ook daarvoor God loven.
Als tenslotte iedereen terug kan kijken, dan zal blijken dat God volkomen goed heeft gehandeld.

Laten we nu – teruggaand naar – uw volgende onderwerp gaan kijken.

Is het kwaad eigenlijk wel echt kwaad?

Alle kwaad is slecht, ook al kan God en zal God het ten goede doen keren.
Al het kwaad dat de Satan aanricht en waarin hij mensen meeneemt, is puur slecht.
Het toppunt van het kwaad zien we geconcentreerd rond de kruisiging van Jezus.
Jezus bad aan het kruis: “Vader, vergeef het hun want zij weten niet wat zij doen”.
Jezus kende de mensen door en door.
Hij wist dat ze allemaal op dat moment volkomen blind waren.
Al de mensen, die onderaan het kruis stonden, die wisten niet waar zij mee bezig waren.
Zij kruisigden de enige goede mens die ooit geleefd had.
De Mens, die zich duidelijk had gelegitimeerd als Gods Zoon.
Hij deed tal van wonderen, verlost drie mensen uit de dood en tijdens de kruisiging had Hij alles onder controle. Hij koos zelf het moment dat Hij zijn geest teruggaf in de handen van zijn Vader.
Die Jezus ondervond het grootste kwaad.
Hem werd het grootste onrecht aangedaan.
Voor alle gelovigen is dit een duidelijk punt, waarvan de ernst en de diepte pas na de jongste helemaal begrepen zal worden.
Dit allerergste kwaad zou zonder de zondeval niet nodig zijn geweest.
De zondeval heeft dit erge kwaad opgeroepen.
Zover zijn wij als mensen gevallen, dat wij Gods Zoon hebben gekruisigd.
Dit gegeven moet iedereen en zal iedereen tot inkeer brengen.
Zodra een mens gaat inzien hoe hopeloos slecht hij wel niet is, zal dat bekering bewerken.
Dit inzicht geeft de heilige Geest.
Bij de eerste Pinksterdag kwamen zelfs meer dan 5000 mensen tot bekering.
En zo gaat het telkens door.
Maar ook na de jongste dag zal dit doorgaan.
Want dan komt immers alles aan het licht.
Ook allen die nog nooit van Jezus Christus hebben gehoord, zullen dan de heilsboodschap horen.
Ogen zullen opengaan.
Uiteindelijk zal iedereen Jezus’ offer aanvaarden en daarna uitbreken in gejubel.
Het kwaad zal dan definitief overwonnen zijn.

Het kwaad is dus niet goed, ondanks dat God het wel gebruikt om er iets goeds van te maken.
Alle ziekte, rampen en oorlogen zijn verschrikkelijk.
In de meeste van alle ziekten, rampen en oorlogen heeft de Satan de hand.
Satan is eropuit om alles te vernielen.
Wie in de hel (= Gehenna) terecht komt, zal dat zeker ervaren.
De hel is een afschuwelijk oord.
Wie daarin komt, krijgt smart na smart te dragen.
De Satan weet van geen ophouden.
Wat er in de concentratiekampen heeft plaatsgevonden, is daar een lichte afspiegeling van.
In de hel is het echt afschuwelijk.
Daar, in het huis van Satan, is het kwaad geconcentreerd.
Tot hoelang?
Ik denk dat op de jongste dag als alle mensen zullen opstaan, alle ongelovigen de hel zullen verlaten.
Daarna zal Satan even zijn vrijheid terugkrijgen.
Hij zal dan direct naar de nieuwe hemel en de nieuwe aarde gaan, om daar de zojuist opgestane mensen opnieuw aan zich te binden. Hij zal hen trachten te verleiden.
Dan zullen de schapen en de bokken gescheiden worden.
Maar na die scheiding grijpt God krachtig in.
Hij stuurt zijn heilige engelen om Satan met al zijn afvallige engelen af te voeren naar de poel van vuur en zwavel. Exit Satan. Exit de aanstichter van al het kwaad.

God schiep de mens met een vrije wil.
Door de zondeval is de vrije wil vernietigd en zijn in principe alle mensen slaaf van Satan geworden.
Alleen door Gods ingrijpen is daarin een keer gekomen.
Na de jongste dag zal iedereen de heilsgeschiedenis leren doorgronden.
Pas daarna past ons een oordeel over het kwaad.

Laten we tenslotte kijken naar **de theodicee van Leibniz**.

Kort gezegd stelt Leibniz dat deze wereld de best mogelijke wereld is die God had kunnen scheppen.
(blz. 34) U wijst deze stelling af, vooral vanwege het feit dat het kwaad bij Leibniz geen echt kwaad meer is (blz. 44).

Ik denk dat we vooral moeten letten op het einddoel dat God voor ogen heeft.
Er komt een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waarop alles volmaakt zal zijn.
Waar God alles in allen zal zijn.
Dat is het einddoel.

De vraag is nu of dat einddoel slechts via één weg te bereiken is.

Ik denk het niet, want dan lopen wij van alle kanten vast.

Dan zou de zondeval logisch noodzakelijk zijn geweest.

En juist dat kan niet, omdat God dat gewoon niet heeft gewild.

Dus er moeten wel meerdere wegen zijn die op het einddoel uitkomen.

Zoals er meerde wegen zijn die naar Rome gaan, zo zijn er ook meerdere wegen naar Gods einddoel.

Ik denk zelfs dat Gods plan miljarden scenario's omvat, waarbij in verweg de meeste de zondeval niet in voorkomt.

Tegenwoordig kunnen we veel gemakkelijker denken in miljarden. We hebben miljarden melkwegstelsels ontdekt, de DNA-structuur toont miljarden variaties en via het internet kunnen we miljarden verbindingen maken.

In al deze ontdekkingen toont God ons zijn grootheid.

Wie dit verder doordenkt, zal uitkomen bij een God die groter is dan wij ons kunnen voorstellen.

Al deze ontdekkingen wijzen ook op een zeker logica.

God is volmaakt en Hij zal daardoor geen tegenstrijdige dingen kunnen en willen doen.

Gods voorzienigheid moeten we daarom proberen te formuleren in modellen met miljarden scenario's, waarin zowel Gods voorzienigheid als de vrije wil van de mens een plaats krijgt. Ik denk, dat God alles heeft kunnen voorzien maar dat Hij niet alles heeft willen voorzien. We hebben al eerder gezien, dat God zijn almacht tijdelijk heeft ingeperkt om zo aan de mens enige bewegingsvrijheid te gunnen. Ook heeft God tijdelijk zijn volkomen goedheid ingeperkt om aan de mens een vrije keuze te kunnen geven. Zo heeft God, denk ik, zijn voorzienigheid ingeperkt om zich te laten verrassen door de keuze die de mens in alle vrijheid kon doen. God heeft dan natuurlijk wel het einddoel voorzien en alle markante beslissingen heeft Hij doorgerekend, zodat binnen vooraf bepaalde grenzen zijn dynamische plan zou worden uitgerold. Miljarden scenario's, waarbij de keus van de mens vaak beslissend is geweest. Miljarden scenario's, waarin God als Vader, als Coach en als Tegenspeler van de mens is opgetreden. Vaders leren hun kinderen met vallen en opstaan lopen, fietsen, enzovoort. Coaches leren hun pupillen vanaf de zijlijn goede spelers te worden. Tegenspelers dagen volwassen mensen uit door tegenspel te bieden. Binnen het uitrollen van die miljarden scenario's blijft God actief bezig en Hij kan wisselende posities innemen. Hij kan als een arme, als een zieke en een verschoppeling onder ons verkeren. (Matteüs 25)

Omdat de mens in zonde is gevallen, is Jezus een mens geworden om zo ons los te trekken van Satan. Dit scenario had de drie-enige God al voor de grondlegging van de wereld voorzien en alle drie de Personen van de Drie-eenheid hebben toen al ingestemd met de oplossing.

Bijna iedereen stapt zomaar in een auto, ondanks dat de kans op een ongeluk reëel is. Zo denk ik ook dat God vol vertrouwen met de schepping is begonnen, wetende dat er een kleine kans was dat de mens in zonde zou vallen. God heeft aan de mens een vrije wil gegeven om zich te laten verrassen. Mocht dat verkeerd uitpakken, zoals geschied, dan kunnen we nu al geloven en constateren dat God bij machte al het verkeerde ten goede te laten keren. Het heilswerk is al grotendeels volbracht en het zal na de jongste dag helemaal in orde komen. God heeft dit perspectief voorzien en is daarom ontspannen aan zijn schepping begonnen. Na de zondeval kreeg Hij, kreeg met name Jezus, berouw. Telkens en telkens weer koos de mens voor de slechte scenario's. Daarop greep God hardhandig in met de zondvloed. Hij creëerde zo nieuwe kansen voor de mens. Zo heeft God telkens het goede voor de mens gezocht. Ondanks het kwade blijft God altijd het goede zoeken voor de mens. Als dat geen liefde is?

Met vriendelijke groet,
Nico Bakker